

**RAPORT DOTYCZĄCY WYKONANIA W 2022 ROKU
WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA
2022-2025**

SEJMIK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

OPOLE, 28 marca 2023

Wnioski i rekomendacje wynikające z badań zachowań ryzykownych młodzieży

- 1. Nie wszyscy uczniowie czują się dobrze** - Młodzi ludzie "raczej" dobrze czują się w swoich szkołach, ale pytani o indywidualne samopoczucie udzielili niepokojących odpowiedzi na temat poczucia "wyczerpania", odczuwanego niepokoju, rozdrażnienia, problemów z koncentracją uwagi, złego sypiania, obawy o to, co będzie, łatwości wybuchania gniewem, a nawet fizjologicznego wskaźnika spięcia mięśni.
- 2. Praca w kierunku zdjęcia presji z młodzieży** – zgodnie z wynikami badania „źródłem presji są zarówno rodzice, jak i nauczyciele”, dlatego te dwie grupy należy zaangażować w pracę w kierunku umiejętności zarządzania presją wobec młodzieży.

Wnioski i rekomendacje wynikające z badań zachowań ryzykownych młodzieży

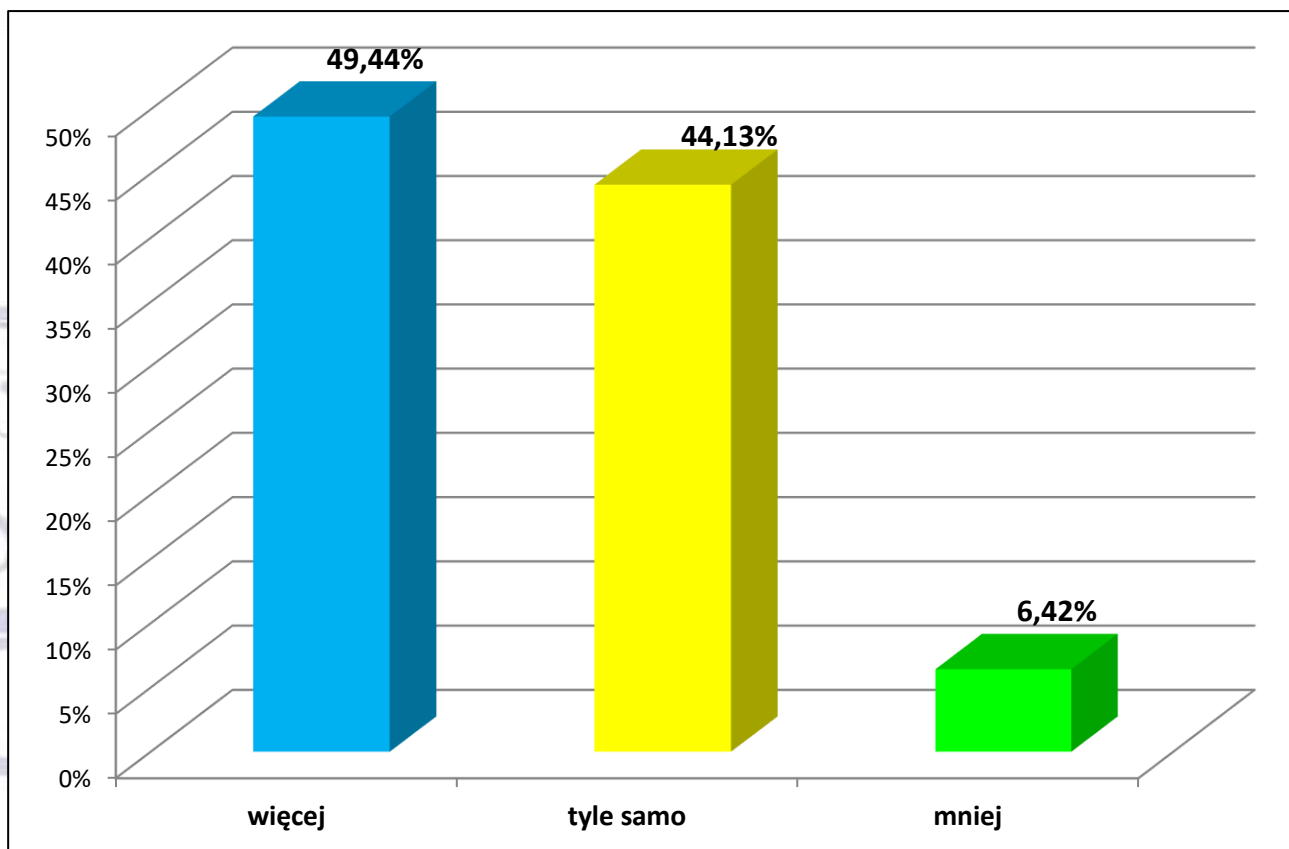
3. Zaufanie wobec nauczycieli, pedagogów i psychologów - diagnoza przyczyn niskiego poziomu zaufania uczniów do grona pedagogicznego powinna być celem rozważań badawczych w przyszłości.

4. Pilna potrzeba psychologa w każdej szkole – powstaje pytanie jak pomagać szkołom w sytuacji gdy normy zatrudnienia psychologów są nieadekwatne do potrzeb a samo zatrudnienie jest trudne (m.in. kwestie rekrutacyjne i płacowe).

Wnioski i rekomendacje wynikające z badań zachowań ryzykownych młodzieży

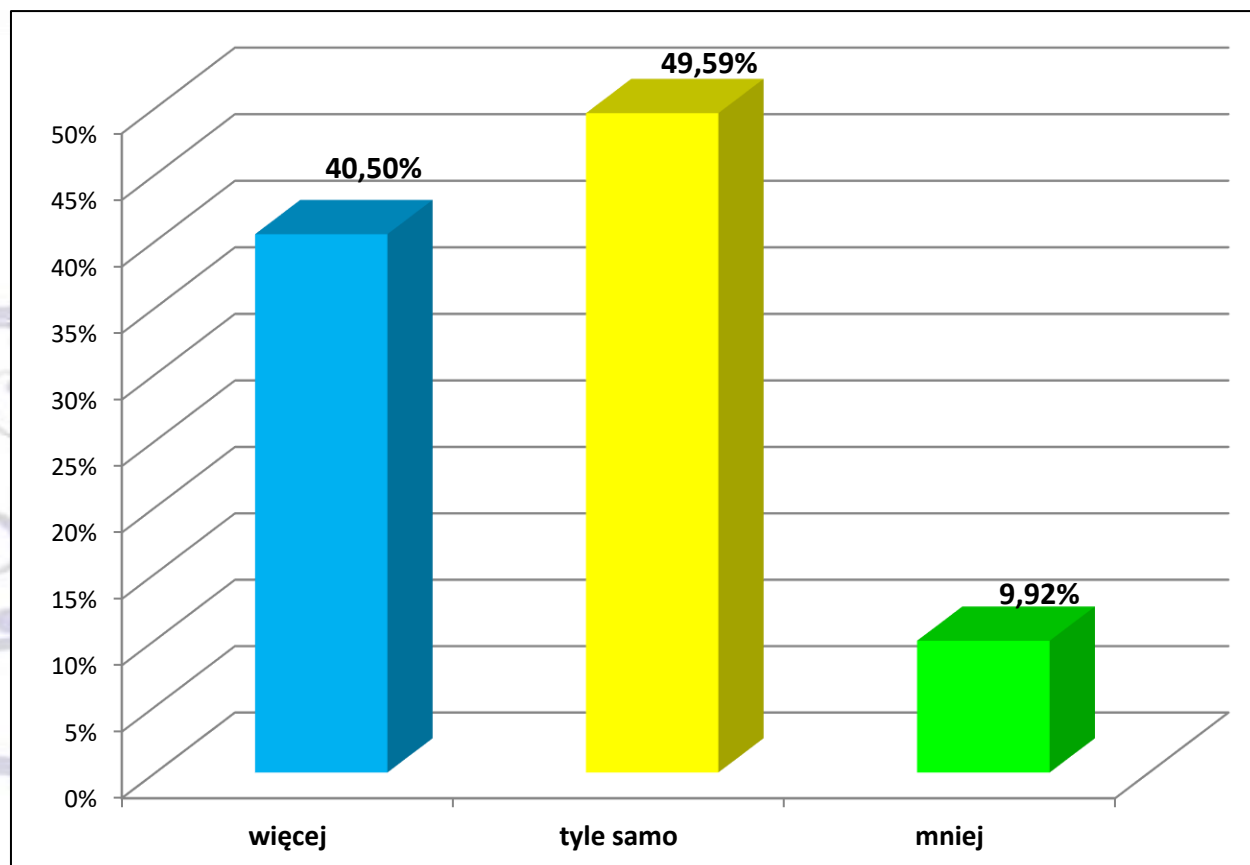
5. Konieczna współpraca instytucjonalna dla rozwiązywania problemów - szkoły zmagają się z coraz większym zapotrzebowaniem na specjalistyczną pomoc w obszarze diagnozowania i niwelowania zaburzeń dobrostanu psychicznego uczniów. Wszelkie pomysły na działania w tym obszarze wymagają konsultacji z potencjalnymi beneficjentami działań.

Wykres 1. Ocena używania alkoholu przez młodzież w czasie pandemii COVID-19 w 2021 r.

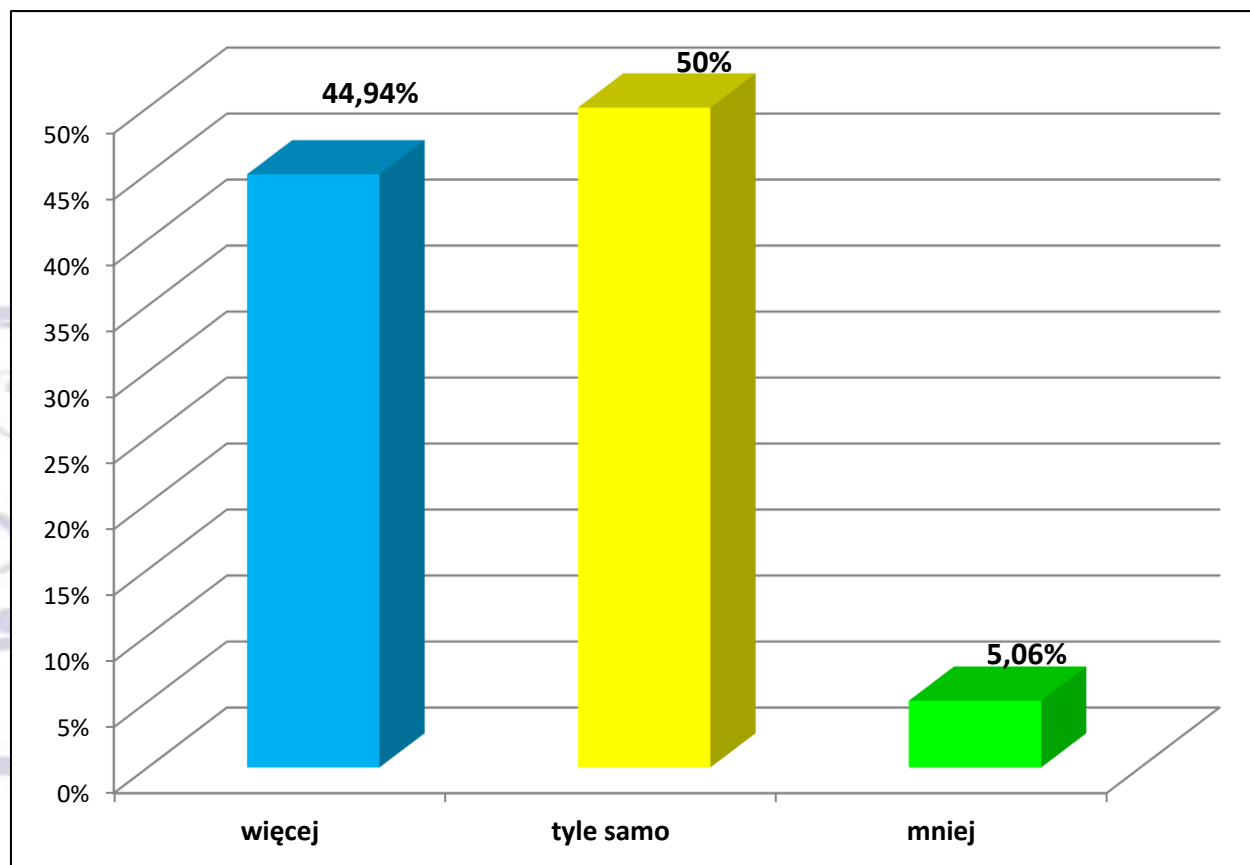
Źródło: Raport z badania „Zachowania ryzykowne, dobrostan psychiczny młodzieży w szkołach ponadpodstawowych w województwie opolskim w 2021 r.”, Autorzy: Marcin Deutschmann, Magdalena Piejko-Płonka, Karolina Trościanka, Michał Wanke, Dariusz Zawora, Opole 2022 r.

Wykres 4. Ocena używania „twardych narkotyków” przez młodzież w czasie pandemii COVID-19 w 2021 r.

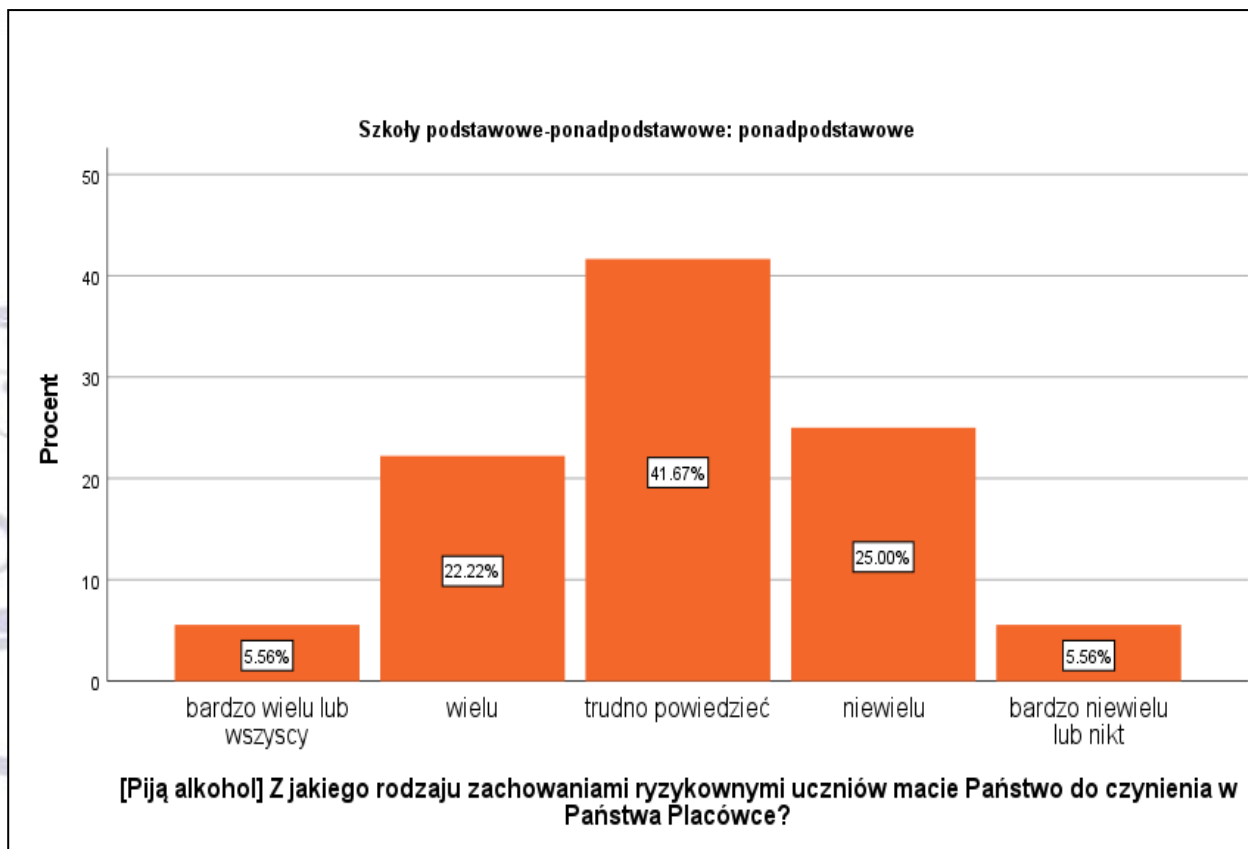
Źródło: Raport z badania „Zachowania ryzykowne, dobrostan psychiczny młodzieży w szkołach ponadpodstawowych w województwie opolskim w 2021 r.”, Autorzy: Marcin Deutschmann, Magdalena Piejko-Płonka, Karolina Trościanka, Michał Wanke, Dariusz Zawora, Opole 2022 r.

Wykres 6. Ocena uprawiania ryzykownego seksu przez młodzież w czasie pandemii COVID-19 w 2021 r.

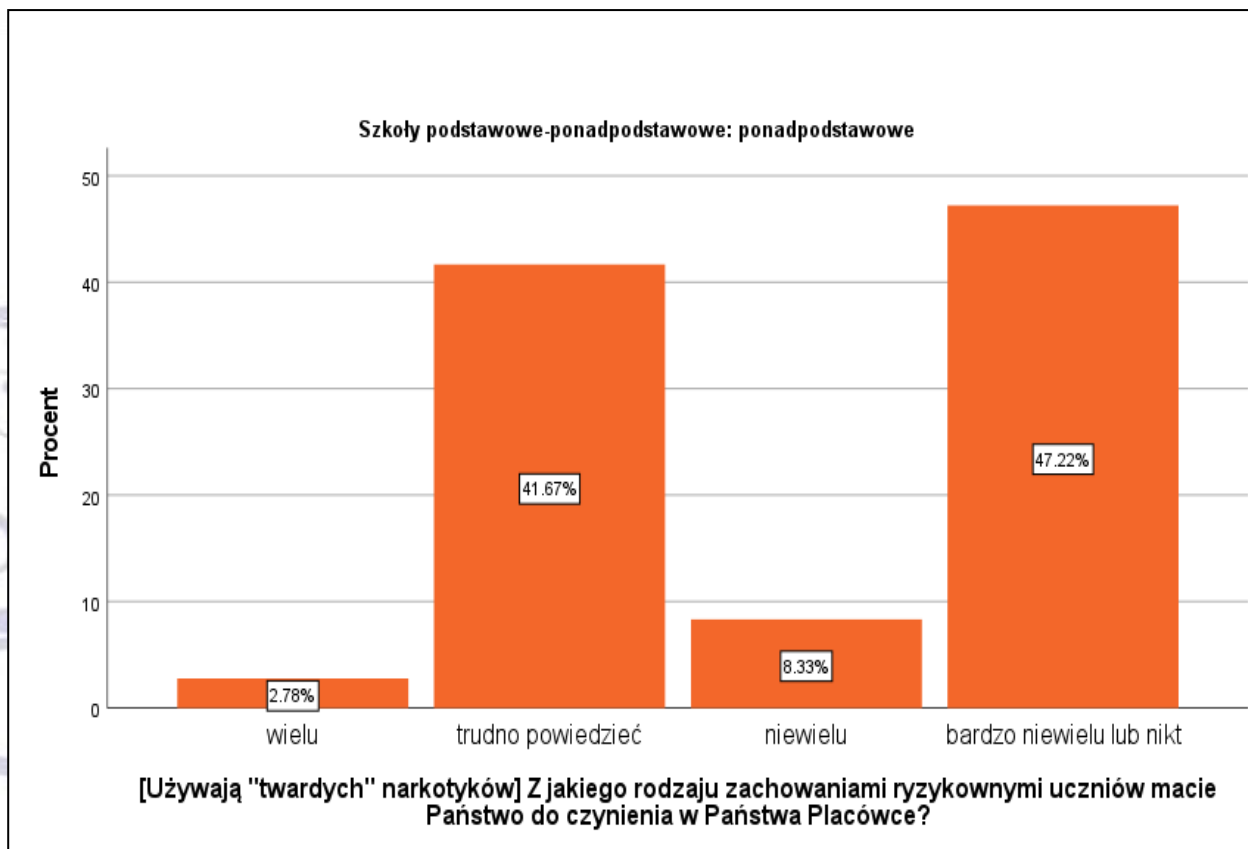

Źródło: Raport z badania „Zachowania ryzykowne, dobrostan psychiczny młodzieży w szkołach ponadpodstawowych w województwie opolskim w 2021 r.”, Autorzy: Marcin Deutschmann, Magdalena Piejko-Płonka, Karolina Trościanka, Michał Wanke, Dariusz Zawora, Opole 2022 r.

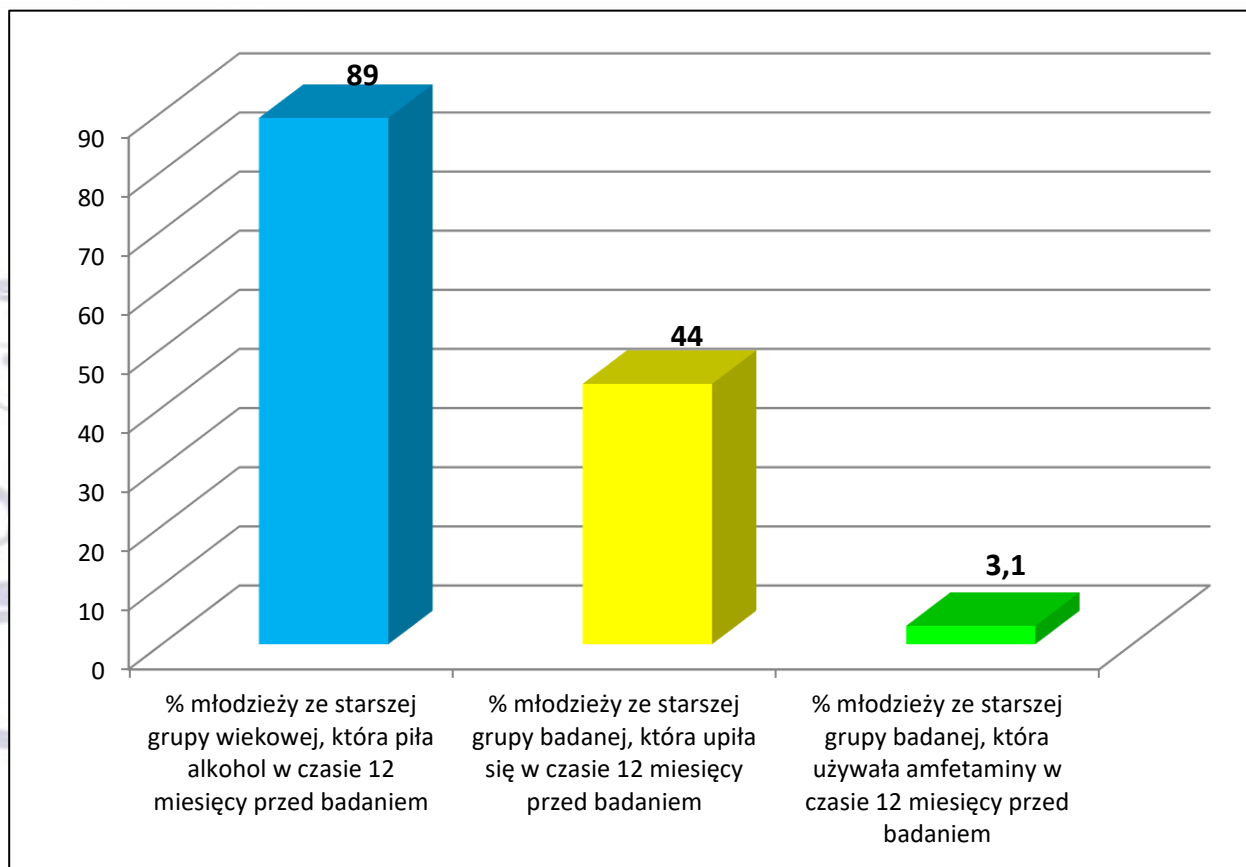
Wykres A. Rozkłady odpowiedzi nauczycieli na pytanie o zachowanie ryzykowne - używanie alkoholu w 2021 r.

Wykres 9. Rozkłady odpowiedzi nauczycieli na pytanie o zachowanie ryzykowne - używanie „twardych narkotyków” w 2021 r.

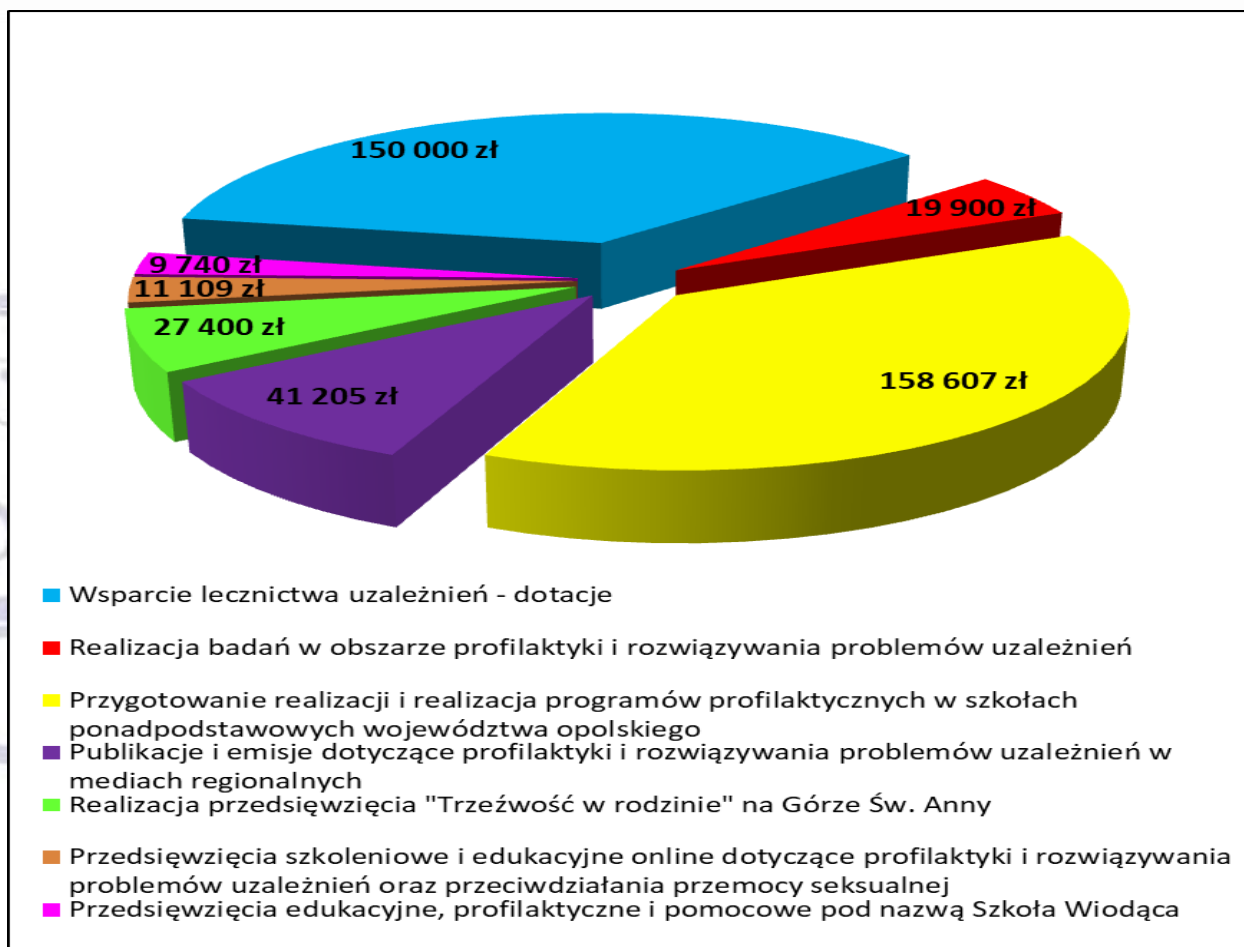

Wykres B. Picie alkoholu, silne upicie się oraz używanie amfetaminy u badanych ze starszej grupy wiekowej 17-18 lat, w czasie 12 miesięcy przed badaniem w 2019 r.

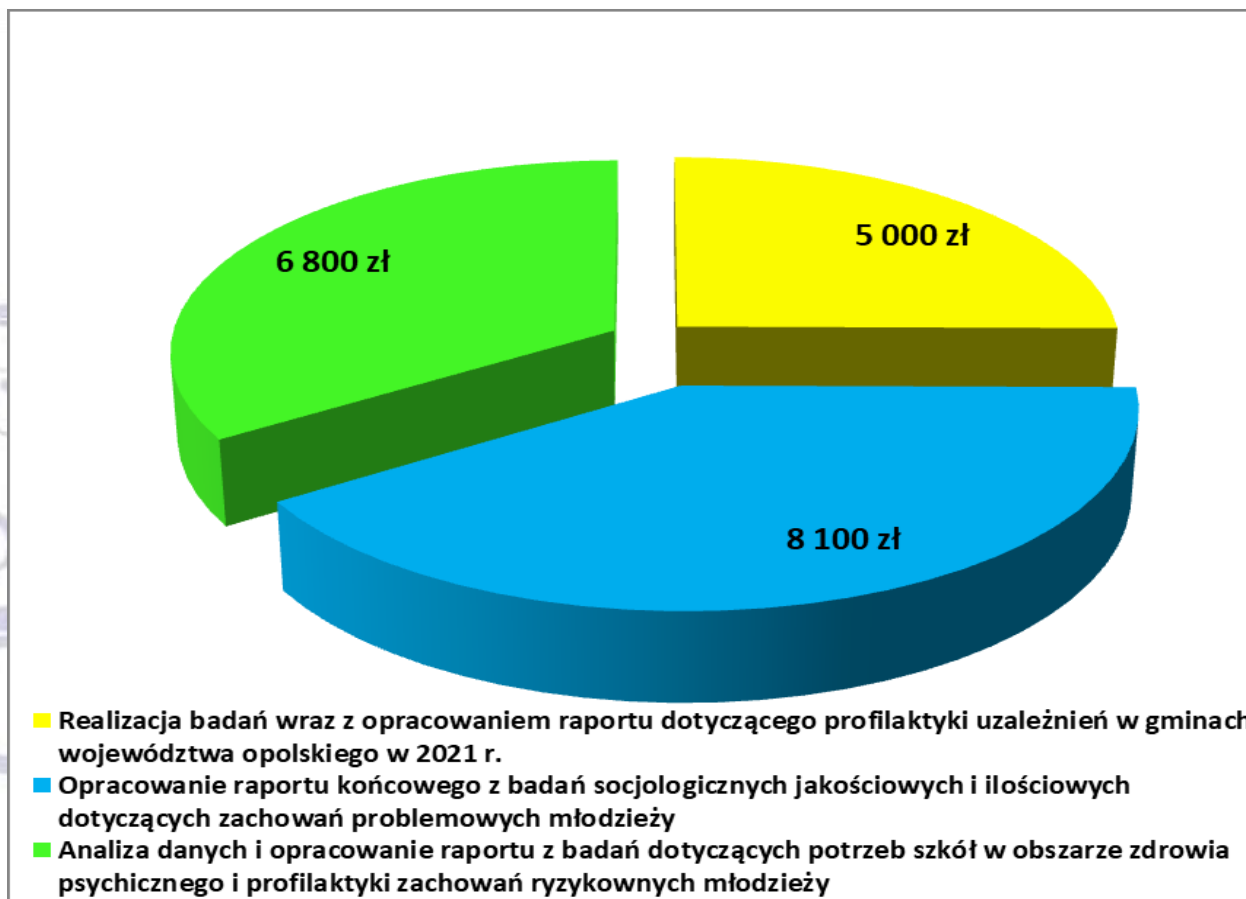

Źródło: Na podstawie badań „Europejski program badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Badania ogólnopolskie przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w 2019.

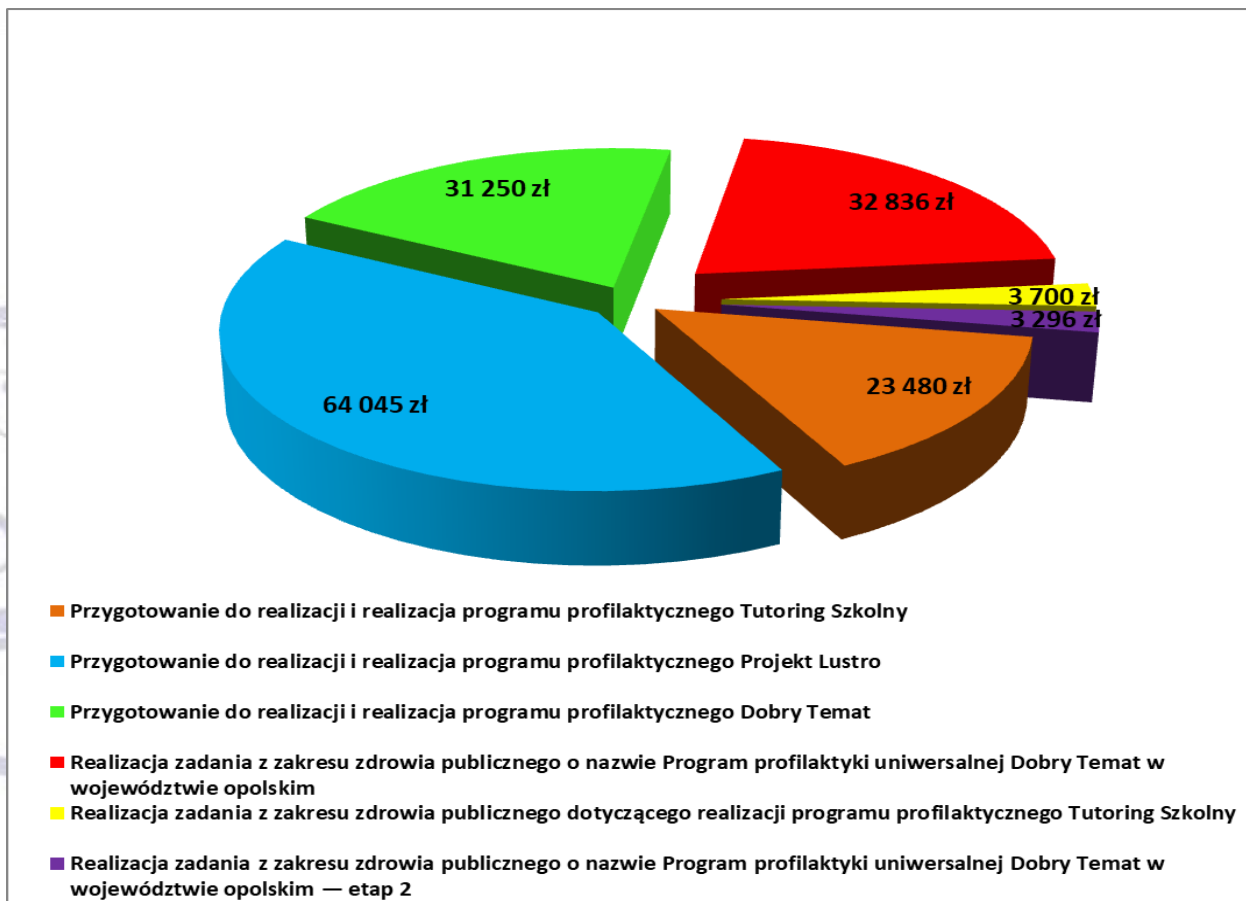
Wykres 27. Podział kwotowy wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2022 r.

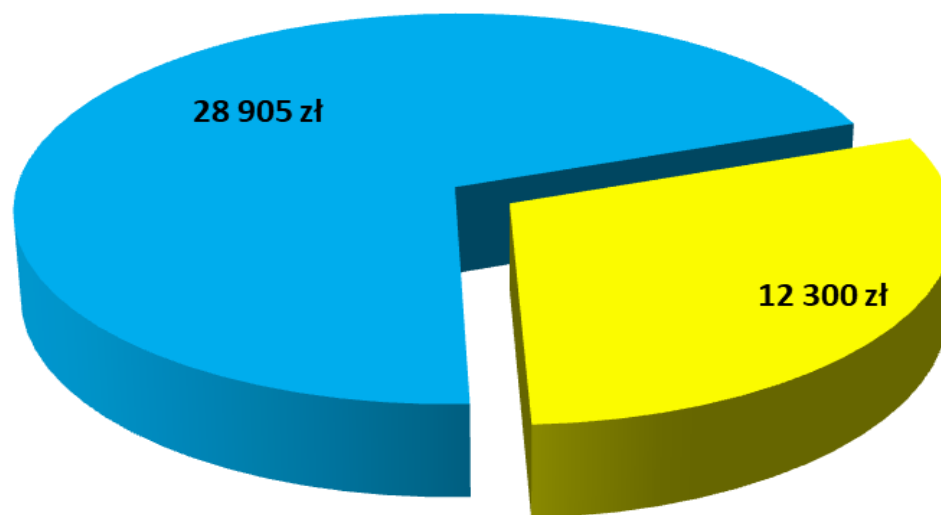
Wykres 29. Realizacja badań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Wykres 30. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych województwa opolskiego

Wykres 31. Publikacje i emisje dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mediach regionalnych

- Realizacja 4 audycji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w Radiu Park FM w ramach cyklu „Psychotematy”
- Przygotowanie i publikacja 5 artykułów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zapobiegania zakażeniom HIV i przeciwdziałania AIDS w wydaniu papierowym Nowej Trybuny Opolskiej oraz na portalu nto.pl

PrintScreen 1. Artykuł opublikowany w Nowej Trybunie Opolskiej „Ryzykowny wiek. Jak pomóc nastolatkom”

MATERIAŁ INFORMACYJNY SAMOZĄDZU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Ryzykowny wiek. Jak pomóc nastolatkom

Rozmowa Mileny Zatyłnej z Jerzym Rządzkim, trenerem psychoedukacji, coachem i mediatorem, wychowawcą i profilaktykiem, współautorem rekomendowanego programu profilaktyki selektywnej pn. „Program Nauki Zachowania” oraz programu profilaktyczno-rozwojowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Projekt Lustro”.

Tematem naszej rozmowy będą zachowania niekonstrukttywne i ryzykowne. Proszę wytłumaczyć, czym one są.

To wszelkie zachowania przynoszące szkody albo osobie, która przejawia takie zachowania, albo jej otoczeniu. Mieszczą się tu zarówno eksperymenty z substancjami psychoaktywnymi i alkoholem, przemoc fizyczna i psychiczna wobec innych, ale także eksperymenty związane z radzeniem sobie w sytuacjach życiowych.

Czy można powiedzieć, że to właśnie młodzi ludzie mają skłonność do zachowań niekonstruktYWnych i ryzykownych?

Tak. Czas bycia nastolatkiem to okres, kiedy bardzo dużo się eksperymentuje, poszukuje nowych rozwiązań, sprawdza granice i rozszerza swoje możliwości. Jeśli w obszarze zachowań konstruktywnych nie czujemy się pewnie, to sięgamy po zachowania niekonstrukttywne.

Jerzy Rządki

To spojrzenie holistyczne. Mój przyjaciel kiedyś powiedział, że dobra profilaktyka, to dobre wychowanie. Tam o narkotykach, dopalaczach, alkoholu, paleniu papierosów czy innych szkodliwych zachowaniach nie rozmawia się odrębnie. Dzieje się to wtedy, kiedy jest ku temu okazja. Okazja jest w otoczeniu dziecka czy grupy, pojawił się konkretny problem. A jeszcze lepiej wtedy, gdy po prostu możemy zamodelować zachowania nie właściwe zach-

szymi dziećmi, mamy z nimi więź, która sprawia, że nam ufają i że jesteśmy dla nich ważni. Wówczas jest też przestrzeń na to, aby w trudnych obszarach różnego rodzaju zagrożeń pojawiły się ich pytania, a nasze odpowiedzi były wystarczające.

Skuteczna profilaktyka, czy jak pan powiedział, dobre wychowanie, to nie tylko słowa, ale przede wszystkim dobry przykład.

Tak. Skuteczna profilaktyka to cały zestaw strategii, poczynając od tego jak normy i wartości są respektowane przez środowisko, w którym dziecko się obraca. Trudno na przykład, aby uczniowie nie spóźniali się na lekcje, skoro nauczyciel się spóźnia. Trudno oczekiwać, żeby dzieci myślały o odpowiedzialności czy uczciwości, jeśli tata systematycznie w ich obecności narusza prawo ruchu drogowego. Nasze słowa i zachowania muszą być spójne. Tylko wówczas mogą pozytywnie działać na dziecko i tylko wówczas

slabe oceny słyszy, że uczniem jest złym. W przestrzeni szkolnej, w świadomości dziecięcej to nie są komunikaty na temat postępów w nauce. To są komunikaty pojmowane w kategoriach jestes dobry, jesteś zły. To nie służy wzmocnieniu i rozwojowi, nie służy dojrzwaniu.

Czym to skutkuje?

Większość ludzi, jak mówi Alphonse Karr, jest „zamarynowana” w pochwałach i nie podejmie z adnego działania, dopóki nie nabierze przekonania, że otoczenie je zaakceptuje. Uczymy tego nie tylko w szkołach, ale także w przestrzeni domowej i w pracy. Istnieje nawet przysłowie, że pokorne ciełe dwie matki ssie. W tych wszystkich mitach ukryta jest podległość. Nie chcę namawiać do tego, aby we wszystkich sytuacjach być niezależnym czy wręcz anarchistycznym, ale dokonanie tego wyboru, kiedy mogą wybrać i pójść własną ścieżką, a nie wytyczoną ścieżką podległości, ma kapitalne

określiły swoje oczekiwania wobec dziecka, to nie znaczy, że ono się na pewno nie napilje, bo jest wysokie prawdopodobieństwo, że w różnych okolicznościach może ulec naciskom czy własnym oczekiwaniom, ale będzie się liczyło z oczekiwaniem rodzica. Jeśli będzie piło, to wypije mniej, będzie miało granicę wyrażnie zaznaczoną, niż gdyby tego komunikatu nie było. Oczekiwania, które werbalizujemy, są normą i drogowskazem dla dzieci. Ufając, że dziecko nas kocha i bierze pod uwagę nasze oczekiwania wcale nie jest naiwne.

Rodzic komunikuje dziecku, że oczekuje od niego, iż do 18. roku życia nie będzie sięgał po alkohol. A jeśli mimo wszystko sięgnie?

To jest bardzo prawdopodobne i trzeba być przygotowanym na to, że się zdarzy. A jak się zdarzy, warto zdecydowanie zareagować, pokazać niezadowolenie, ale nie robić z tego dramatu. Warto odbyć z dzieckiem rozmowę, która będzie dla dziecka

Istnieje Program Nauki Zachowania skierowany do uczniów, którzy nie są skrajni, ale sygnalizują, że jest im coraz trudniej realizować np. swoje obowiązki. Decydują się oni pracować nad swoim zachowaniem, ale w tej pracy dostają od nauczycieli informacje, które ich zachowania były w porządku i jak to zrobili, że były w porządku. Celem tych działań jest wydobycie potencjału tkwiącego w uczniu i transfer na sytuacje, w których jest mu nadal trudno wykazać zachowania konstruktywne. To praca skupiająca się na wzmocnieniu potencjału i umiejętności. Warto pamiętać, że z czasem dziecko zachowuje się niekonstruktYWnie nie dlatego, że nie chce, ale dlatego, że nie potrafi.

Wiem, że w Zespole Szkół Zawodowych im. Piastów Opolskich w Krapkowicach prowadzi pan warsztaty w ramach programu profilaktyczno-rozwojowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Projekt Lu-

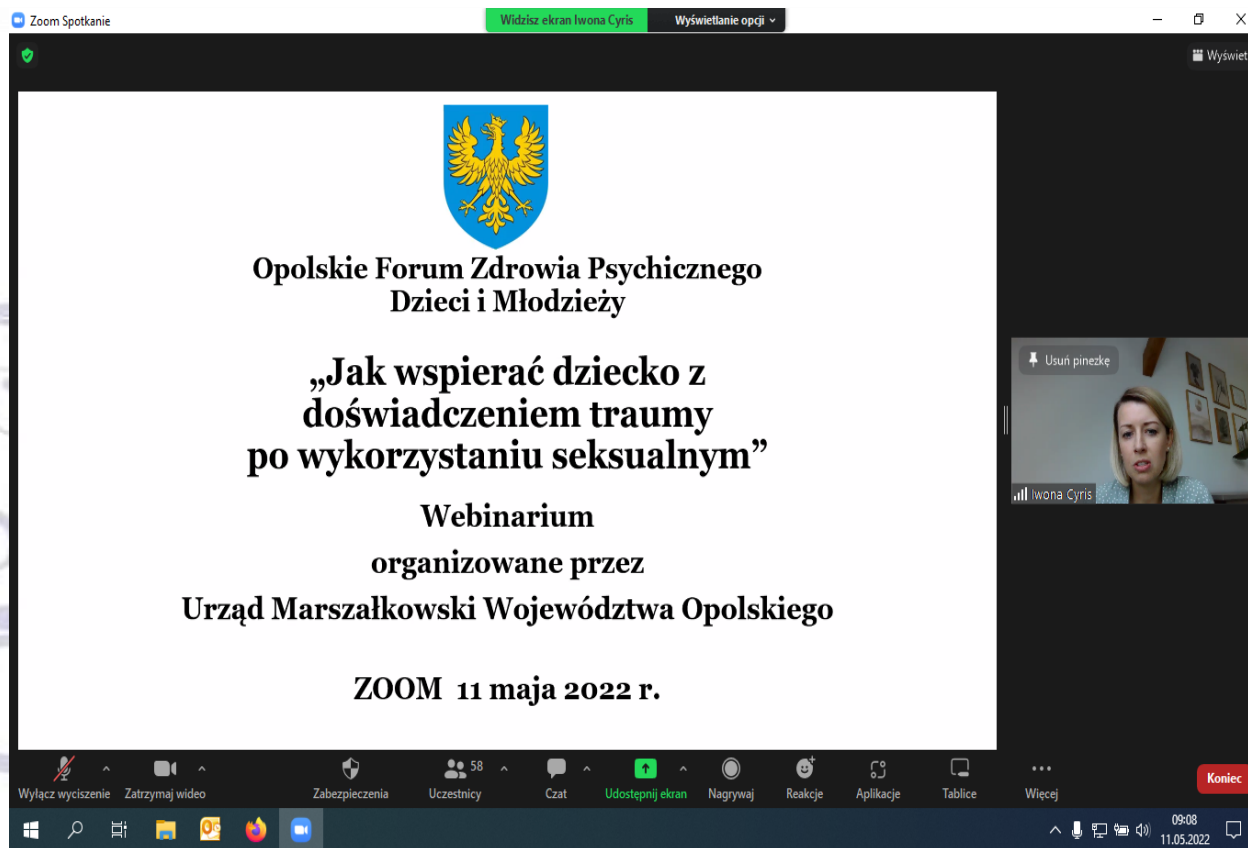
OPOLSKIE
wspiera

Finansowane
przez Samorząd
Województwa Opolskiego

06106321

PrintScreen 4. Webinarium „Jak wspomagać dziecko po doświadczeniu wykorzystania seksualnego”

Zoom Spotkanie

Widzisz ekran Iwona Cyris Wyświetlanie opcji

Opolskie Forum Zdrowia Psychicznego
Dzieci i Młodzieży

**„Jak wspierać dziecko z
doświadczeniem traumy
po wykorzystaniu seksualnym”**

Webinarium
organizowane przez
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

ZOOM 11 maja 2022 r.

Usun pinezke

Iwona Cyris

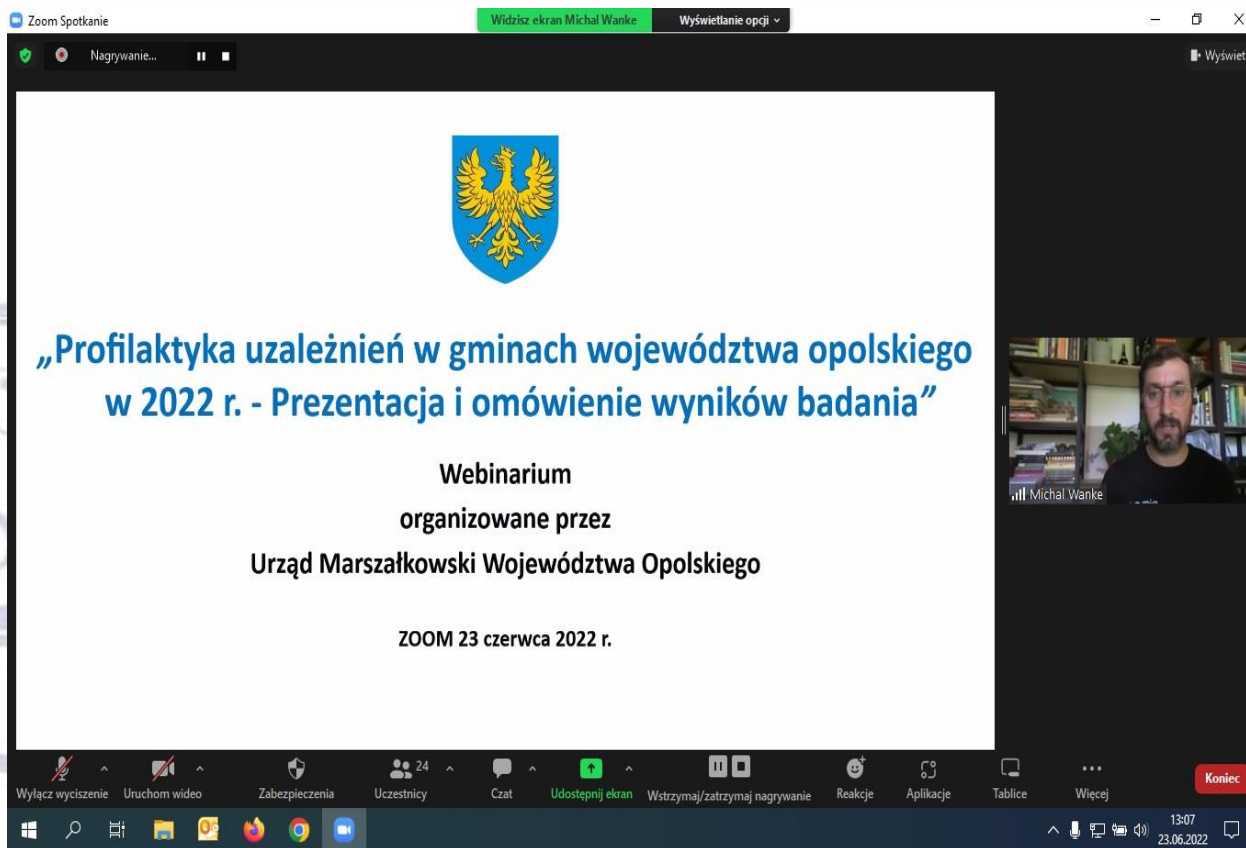
Wylącz wyciszenie Zatrzymaj wideo Zabezpieczenia Uczestnicy 58 Czat Udostępnij ekran Nagrywaj Reakcje Aplikacje Tablice Więcej

Koniec

09:08
11.05.2022

Źródło: Webinarium ZOOM „Jak wspomagać dziecko po doświadczeniu wykorzystania seksualnego” zorganizowane w dniu 11.05.2022 r. Prowadzący: psycholog dziecięcy, pedagog-terapeuta Iwona Cyris

PrintScreen 5. Webinarium „Prezentacja i omówienie wyników badania »Profilaktyka uzależnień w gminach województwa opolskiego w 2021 r.«”

Zoom Spotkanie

Widzisz ekran Michał Wanke Wyświetlanie opcji

Nagrywanie... Wyświetl

„Profilaktyka uzależnień w gminach województwa opolskiego w 2022 r. - Prezentacja i omówienie wyników badania”

Webinarium
organizowane przez
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

ZOOM 23 czerwca 2022 r.

Michał Wanke

Wylącz wyciszenie Uruchom wideo Zabezpieczenia Uczestnicy Czat Udostępnij ekran Wstrzymaj/zatrzymaj nagrywanie Reakcje Aplikacje Tablice Więcej

Koniec

13:07
23.06.2022

Źródło: Webinarium ZOOM „Profilaktyka uzależnień w gminach województwa opolskiego w 2021 r. »Prezentacja i omówienie wyników badania«” zorganizowane w dniu 23.06.2022 r. Prowadzący: socjolog dr Michał Wanke

PrintScreen Strona Pełnomocnik ZWO ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na Facebooku

przemoc
uraz psychiczny
i powrót do równowagi

Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Przeciwdziałanie
niepożądanym
zachowaniom w szkole

Program poprawy wzorców zachowania

**„Jak skutecznie wspierać osobę doznającą
przemocy w rodzinie”**

Webinarium
organizowane przez
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

ZOOM 14 czerwca 2021 r.

Opolskie Forum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży

„Psychologiczne aspekty przemocy
seksualnej – perspektywa dziecka”

ZDROWIE I STYL ŻYCIA
MŁODZIEŻY
U PROGU DOROSŁOŚCI

Institut
Młodzi i Dziecko

Skuteczne interwencje
w pracy z młodymi
ludźmi z grup ryzyka

Edytuj

**OPOLSKIE
wspiera**

**Pełnomocnik ZWO ds.
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Uzależnień**

@ProfilaktykaUzaleznienOpolskiePsyche · Zdrowie i
medycyna

+ Dodaj przycisk

Podsumowanie

- 1. W 2022 r. wyraźnie u adresatów/beneficjentów działań obserwowana była potrzeba otrzymania wsparcia rozwiązywania konkretnych problemów, konkretnych ludzi w konkretnych miejscach/instytucjach.*
- 2. Ważne jest zaplanowanie takiego wspierania na większą skalę i z udziałem środków UE.*
- 3. Przedsięwzięcia zrealizowane w ramach wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii mogą i powinny stanowić element konstruowania różnego rodzaju wsparcia w następnych latach.*
- 4. Zauważalna była potrzeba komplementarności części działań w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz ochrony zdrowia psychicznego.*

Dziękuję Państwu za uwagę